

בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים
המחלקה להיסטוריה ותאוריה

היסטוריה של הקולנוע, חלק א' History of Film, Part I

מרצה: אוהד לנדסמן
landesman@post.bezalel.ac.il

סוג הקורס: חובה.
היקף: סמסטריאלי, 1 נ"ז
יום ושעה: סמסטר א' תשע"ג, יום א', 12:30-14:00
קורס מתוקשב: כן

תיאור הקורס:

קורס זה יציע סקירה סלקטיבית של נקודות ציון מכריעות בהתפתחות ההיסטורית של אמנות הקולנוע, החל מהצעצועים הפרוטו-קולנועיים במאה ה-19 ועד לתקופת מלחמת העולם השנייה. תשומת לב מיוחדת תינתן לקונטקסט הלאומי, הכלכלי, הפוליטי והאסתטי בו צמחו תנועות קולנועיות דומיננטיות (כגון האקספרסיוניזם הגרמני או הריאליזם הפואטי בצרפת), וליוצרים קולנועיים נבחרים אשר הצליחו לשמור על סגנונם הייחודי בתוך המסגרות בהן פעלו (כגון סרגיי אייזנשטיין, אורסון וולס או צ'רלי צ'פלין). מסענו הכרונולוגי יתמקד לא רק בהשתכללותו של הקולנוע הבדיוני, אלא גם בהתפתחותו של הקולנוע התיעודי והניסיוני ברחבי העולם ולאורך השנים. נציע פרספקטיבות היסטוריות ואסתטיות שונות לגבי האבולוציה של שפת הקולנוע, נבחן את השפעתן של התפתחויות טכנולוגיות (כמו סאונד וצבע) על מסורות סגנוניות בקולנוע, ונעריך את חשיבותם של הז'אנר הקולנועי ותיאורית ה"אוטר" ככלים מרכזיים לניתוח והבנה של ההיסטוריה של הקולנוע. ההרצאות תלוונה בהקרנת קטעים מתוך סרטים ובקריאות שבועיות.

מהלך השיעורים:

1. הפרה-היסטוריה של הקולנוע והצעצועים האופטיים במאה ה-19.
2. הולדת הקולנוע ושנותיו הראשונות: ז'ורז' מלייס והאחים לומייר (1895-1902).
3. פורטר, גריפית והתפתחותה של השפה הקולנועית המוקדמת (1903-1915)
4. סרגיי אייזנשטיין, דז'יגה ורטוב והמונטאז' הסובייטי בשנות ה-20.
5. אקספרסיוניזם גרמני בשנות ה-20.

6. מצ'פלין ועד שטרוהיים: הקומדיה האילמת והקולנוע בהוליווד בשנות ה-20.
7. מחוץ למיינסטרים: קולנוע ניסיוני, אוונט-גארדי ותיעודי בשנות ה-20.
8. המעבר לקולנוע המדבר ב-1927 והתבססותו של הז'אנר ההוליוודי.
9. שנות האולפן ההוליוודי הקלאסי וקוד הצנזורה (1930-1939).
10. הריאליזם הפואטי והחזית הפופולרית בצרפת (1930-1945).
11. קולנוע ניסיוני וקולנוע תיעודי בזמן המלחמה (1930-1945).
12. תקופת קולנוע המעבר (1939-1945) והאוטרים ההוליוודיים.

התפלגות הציון הסופי:

10% נוכחות

90% בחינה מסכמת אמריקאית (מבוססת על כל ההרצאות, ההקרנות וקריאות החובה)

קריאות חובה:

פרקים נבחרים מתוך שני הספרים הבאים, בצירוף מאמרים נוספים, יצולמו ויונחו בפורמט PDF באתר הקורס מדי שבוע. יש לקרוא אותם לפני ההרצאה (הספרים אף נמצאים בספרייה לנוחיותכם):

מאסט, ג'רלד וברוס פ' קאוויין, 2003. קיצור תולדות הקולנוע. תל אביב, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.

פרמינגר, ענר, 1995. מסך קסם: כרונולוגיה של קולנוע ותחביר. תל אביב, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.

על הקריאות הרלוונטיות תישלח הודעה במייל מדי שבוע.

הספר הבא, הנמצא גם הוא בספריית בצלאל, מיועד עבור דוברי האנגלית ועבור אלו המבקשים להרחיב את קריאתם מעבר לקריאות בעברית. הספר מומלץ מאוד לכל הסטודנטים.

Bordwell, David and Kristin Thompson. *Film History: An Introduction*. McGraw Hill Publishing, 2009.

ביבליוגרפית רשות (חלקית):

Barnouw, Eric. Documentary: A History of the Non-Fiction Film. New York: Oxford University Press, 1993.

Bazin, André. What is Cinema? Vol. I. Berkeley: University of California Press, 1967.

Bordwell, David, Janet Staiger, and Kristin Thompson. The Classical Hollywood Cinema: Film Style and Mode of Production to 1960. New York: Columbia University Press, 1985.

Elsaesser, Thomas. Weimar Cinema and After: Germany's Historical Imaginary. London: Routledge, 2000.

Ferro, Marc. Cinema and History. Detroit: Wayne State University Press, 1988.

Kracauer, Siegfried. From Caligari to Hitler: A Psychological History of the German Film. Princeton, N.J: Princeton University Press, 1947.

Leyda, Jay. Sergei Eisenstein - Film Form: Essays in Film Theory. New York: Harcourt, 1949.

Mast, Gerald, and Bruce Kavin. A Short History of the Movies. Boston: Allyn Bacon, 2002.

Mulvey, Laura. Citizen Kane. London: BFI Publishing, 1993.

Neale, Steve. Genre and Hollywood. London: Routledge, 2000.

Sklar, Robert. An International History of the Medium. New York: Prentice Hall, 2002.

שעות קבלה:
בתיאום מראש.